

gorenjski GLAS

GLASILLO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRANJ

Leto III. Št. 33

Kranj, 17. avgusta 1950

Cena din 2-

Za nad 5 milijonov dinarjev

je dosedaj sprejetih obvez za drugo ljudsko posojilo
v okraju Kranj - okolica

Ni je danes stvari, o kateri bi se taklico razpravljalo, kakor prav o ljudskem posojilu. Po vsej naši državi se vrše živahne priprave na vpisovanje, ki bo predvidoma prihodnji mesec. Seveda so te priprave ponekod bolj živahne, drugod pa manj. Razgibanost je odvisna v glavnem od iznajdljivosti aktivistov in od načina njihovega pristopanja k ljudem. Vedeti moramo, da je naloga vseh funkcionarjev v tem primeru zelo vella in odgovorna, kajti ljudje, zlasti še na deželi so taki, da se hočejo o stvari najprej prepričati in jo sami dobro razumeti, potem se šele odločijo. So tudi primeri, da delavci in kmetje svoje obveznosti zvišujejo, ker so preje v negotovosti vpisali manjši znesek, kot bi ga lahko. Zato čim širšo propagando za vpis ljudskega posojila, ker edino ta bo prinesla zažljene uspehe v mestu in zlasti še na vasi.

Izkušnje od prvega ljudskega posojila nam dajo vedeti, da smo takrat vpis zajeli preveč ozkosrčno in da nismo v dovoljnji meri zainteresirali našo vas, da tudi ona v enaki meri kot delavci v tovarnah prispeva potom ljudskega posojila svoj del za izvršitev velikih nalog v naši petletki. To ozkosrčnost moramo letos temeljito odpraviti. Menda ne bo odveč, če povemo svoje odkrito

NOVO POSOJILLO — HITREJŠA POT V SOCIALIZEM

mnenje, da je potrebno, da je vsak parlot naše socialistične domovine dolžan po svoji zmogljivosti čim več prispevati k skupnim ciljem velikih ustvaritev, ki še stojijo pred nami, da zaživimo v skupnosti skoraj boljše in srenejše življenje. Sleherni naj ve, da kolikor skupnosti daje, toliko lahko od nje tudi pričakuje.

Akcija za to ljudsko posojilo se mora zato usmeriti predvsem na vas, ki je pri prvem posojilu zelo malo prispevala. Tam je trenutno tudi največ denarja, to lahko brez slepomislenja povemo odkrito. V zadnjem času so se priprave za vpis posojila v okraju Kranj - okolica precej razgibale. Aktivisti, ki imajo nalogu ljudi natanko seznaniti z namenom in ugodnostmi drugega ljudskega posojila, prihajajo že sedaj do trdnejše podlage, ki jim jo na terenu nudijo množične organizacije in krajevni aktivi, kar dosedaj ni bilo. Tudi poročila o prvih uspehih sprejemanja obvez se vedno ugodnejša in dajo sluttiti, da se bodo krajevni aktivi še bolj osamosvojili in sprostili svoje moći ter se odkrito pogovorili s svojimi sovaščinami. Kmetje so res malo trdi in okorni, vendar bodo brez dvoma storili svojo dolžnost, če se bodo natanko seznanili z namenom in ugodnostmi tega posojila.

Duplje, 10. avgusta

Na svojem sestanku so člani aktiva OF v Dupljah sklenili, da bo treba malo bolj razgibano pristopiti k sprejemanju obvez za II. ljudsko posojilo. „Nočemo biti med zadnjimi“, so dejali. Zato so sestavili posebno komisijo, ki bo zadolžena pri vsakem posamezniku na vasi vpisovati sprejete obveze. „Letos moramo vpisati veliko več, kot smo pri prvem ljudskem posojilu“, so še sklenili. Da dajo sami ostalim lep vzgled, so pristopili k sprejemanju obvez najpreje sami. Njihov 29 članski aktiv je zbral za 46.500 dinarjev posojila. Vsa kega posameznika so pošteno pretresli, ali sprejeta obveza dejansko tudi od-

ČLANI SINDIKALNE PODRUŽNICE USLUŽBENCEV OLO KRANJ - OKOLICA SO DOSLEJ VPISALI

270.000 dinarjev

Kranj, 15. avgusta

Kolektiv uslužbencev OLO-a Kranj - okolica je vse bolj razgiban pred vpisom II. ljudskega posojila. Dosedaj je sprejetih obvez od 250 članskega aktiva nad 270.000 dinarjev; ta vsota pa še ni dokončna, ker se obveznosti še vedno zvišujejo. Med ostalimi so vpisali tovarš Molek Jože din 6000, Babič Andrej 5 tisoč dinarjev; po 4000 dinarjev Dobre Janko, Jagodic Franc, Peterlin Marta, Franc Lenardič, ki je šofer prav tako 4000 dinarjev.

Sindikat političnih delavcev za Kranj - okolica pa je prejel doslej za 125.000 dinarjev obveznosti. Kolektiv šteje 89 članov.

Škofja Loka, 12. avgusta

Tudi pri nas se je v zadnjem tednu akcija za vpis II. ljudskega posojila močno razvijela. Aktivisti tolmačijo na vseh sestankih po tovarnah, podjetjih ter na množičnih sestankih organizacij pomen tega posojila in s tem pridobivajo najširše množice, da pristopajo k dajanju obvez. V podjetjih LIO Staridvor in Gradis v Škofji Loki je tako skupna vsota podpisanih obvez že nad 400.000 dinarjev. V Gorenjski predilini je bilo dosedaj v tem vprašanju mrtvo zaradi slabega agitacijskega dela. (Nadaljevanje na drugi strani)

Na devetem zasedanju okrajne skupščine v zadružnem domu na Kokriči je podan kritičen pregled dela OLO-a Kranj-okolica

V soboto, 12. t. m. je bilo v zadružnem domu na Kokriči deveto zasedanje OLO-a Kranj-okolica, ki se ga je udeležilo 62 ljudskih odbornikov od 75, kolikor šteje članov skupno po razdelitvi bivšega kranjskega okraja v okraju: Kranj-mesto in Kranj-okolica. Skupščini so razen tega prisostvovali kot gostje tovarš Kržišnik Anton, minister za socialno skrbstvo LRS, tovarš Brovč Andrej, ljudski

poslanec skupščine FLRJ in republiška poslanca: Por Janez in Trojar Ivan ter podpredsednik OBLO-a ljubljanske oblasti tov. Kolar Matevž, kakor tudi mnogoštevilni zadružniki in kmetje iz okoliških vasi.

Člani skupščine so najprej izvolili delovno predsedstvo, v katerega so prišli: Urbanc Stefko, Pipan Ivan in Potocnik Matevž, nakar je predsedujoči tovarš Urbanc Stefko po predhodno opravljenih formalnostih dnevnega reda dal na glasovanje predlog, da se odvzame mandat članu IO OLO-a Vodeniku Francu, zaradi rovarjenja proti ljudski oblasti, kar je skupščina soglasno sprejela. Namesto njega je izvoljen nov član IO OLO-a tov. Jagodic Franc, ki je nato pred skupščino tudi zaprisegel. Prvič v dosedanjem praksi je na tem zasedanju tudi izvoljena komisija za formiranje delavnih sklepov na podlagi celotnega razmotrivanja skupščine.

Skupščina je nato z zanimanjem sledila poročilu o delu IO, ki ga je imel tov. Babič Andrej. Iz poročila, ki obširno in kritično zajame vso kmetijsko in gospodarsko dejavnost okraja Kranj-okolica je razvidno, da pri nas niso bili v večjih primerih izvršeni setveni plani, tako kakor je bilo predvideno, kar gre predvsem na račun okoriščanja posameznih kmetov, ki so z leta v leto zniževali kulture, ki spadajo v obvezno oddajo: Dobro so uspeli v izpolnjevanju plana v KLO Duplje, kjer so posejali belih žit 137%, Kokrica 154%, Voglje 117%, dočim so slabí v Retečah, Davči, Zireh, Zalilogu in Žabnici, ki so dosti izpod plana. Za slabo stanje je v polni meri odgovorno tudi bivše republiško podjetje za odkup žita, ki je lani zagnjalo več grobih napak, ker je brez dovoljenja KLO-a ali OLO-a zniževalo odkup belih žit posameznim kmetovalcem. Uslužbenici tega podjetja namesto, da bi organizirali odkup, so raje pisanjevali po raznih gostilnah, na čelu z direktorjem podjetja, tov. Hladnik Nacetom, kar je vsekakor škodljivo vplivalo na pravilno izvršitev planskih nalog. Ta direktor je sedaj odstavljen in njegov slučaj predan v postopek. Nič bolje ni bil izvršen odkup oljne repice, ki je dosedaj dosezen komaj 40%. Jesenska setev je bila v načrtu za 155 ha površine, dočim je pomladanski popis pokazal, da imamo zasejanih samo 121 hektarjev oljne repice in da so nekatere privatni kmetje, pa tudi zadruge, kontrahirale neposejano oljno repico. Edin lep vzgled pri tem daje KLO Velesovo, ki je plan izvršil 107%, dočim vsi ostali plana niso dosegli. V prvem polletju je bil plan odkupa mleka izpolnjen le 70.53% in znaša povprečno na eno kravo 161.88 l mleka. Razdeljeno na posamezna področja, so privatni kmetje oddali povprečno 143.37 l mleka na eno kravo, kmetijsko - delovne zadruge 330.50 l, zadružne ekonomije pa 370.50 litrov mleka na kravo, kar seveda pomeni veliko razliko med privatnim in zadružnim sektorjem. Graje vredna je tudi dejavnost KZ na področju odkupa mleka, ker se niso v dovoljeni meri potrudile za pravilni potek te važne planske naloge. V tem je najslabša kmetijska zadruga Zgornja Luša, ki je odkupila v polletju povprečno na eno kravo samo 49 litrov mleka, nadalje Javorje, Besnica itd. Najboljša pa je KZ Goriče, ki je izpolnila plan pri odkupu mleka 114.97% in oddala povprečno na kravo 349.42 l mleka, KZ Duplje 110.81%, dočim je KDZ najboljša „24 december“ v Poljanah, a pri zadružnih ekonomijah Sv. Ana nad Tržičem. Med krajevnimi ljudskimi odbori je najslabši za oddajo mleka KLO Jezersko, med KDZ „Reka“ v Brnikih, med zadružnimi ekonomijami pa Zalilog in Visoko.

Odkup mesa je izvršen 100%, nasploh pa je zelo slab odkup prašičev - mršavcev, kjer je dosezen plan le 30% in pa pri masti le 9%. Iz navedenega sledi, da je letošnji odkup kmečkih proizvodov zelo kritičen, posebno še z ozirom na to, da smo lani tega skoraj na vseh področjih 100% izvršili in ponkod tudi presegli. Res je, da sta večkratna toča, ki je razsajala v okraju, kakor tudi močna suša, mnogo škodovali pridelku, zakar je tudi znižan odkup žita skoraj za polovico, to je na 62 vagonov. Pri nekaterih kmetovalcih pa se pojavlja težnja, da bi se na račun tega okoriščali. Tu gre v prvi vrsti za špekulativne kmete, katerim je treba enkrat za vselej stopiti na prste. Mnogo teh je bilo že kaznovanih za nedoddajo mleka, kakor tudi za zatajene površine žitnih kultur, a videti je, da so bile vse te kazni premajhne, da bi izpametovale te ljudske izkorisčevale.

V letošnji pomladanski setvi je bilo dodeljenega socialističnemu gospodarstvu 6.200 kg semenskega žita, 226.000 kg krompirja, 37.100 kg koruze ter privatnikom: 5.200 kg žita, 162.000 kg krompirja in 2.600 kg koruze. Umetnih gnojil: pa je bilo razdeljenih 390 ton, kakor tudi 18.000 kg zaščitnih sredstev za zatiranje raznih škodljivcev sadnega drevja in poljskih miši. Tudi s krmo bomo morali letos zelo varčevati, da se obdrži pravilen stalež goveje živine.

Ena osnovnih panog v okraju Kranj-okolica je tudi lesna proizvodnja. Polletni plan v sečni lesu je izvršen 119%, v spravilu 94%, v oddaji pa le 91%. Tu je pokazan precejšnji napredok od lanskoletnega stanja, čeprav so še kmetijske zadruge, kot Besnica, Goriče, Hotavlje, Javorje, Duplje, Kovor in druge še mnogo pod planom. Posebno slaba je tem KDZ Voglje, kjer se izgovarjajo, da za izvršitev te važne planske naloge nimajo časa. Slabš kot s posekom, pa je s prevozom lesa, zato bo treba posvetiti mnogo pažnje mobilizaciji voznikov. Dobro je tudi izpolnjen plan pozgozdovanja, saj je bilo zasajenih 354 tisoč sadik. Izvršena so bila tudi posamezna čiščenja in to v KLO Podbrezje, Duplje, Naklo, kjer se je pričelo tudi s smolarjenjem in sicer na 7.500 borovih drevesih.

V lokalni industriji se je po odcepitvi mesta Kranja v samostojni okraj, mnogo zmanjšalo število obratov. Sedaj pripadajo pod mesto Kranj: IBI, Pletenina, opekarna Stražišče, Mehanično podjetje v Kranju, Žimopreja Stražišče in tovarna mila Kranj. Pod okolico so ostala: okrajna opekarna Češnjevek, Okrajno mizarsko podjetje Stružev, Roleta Kranj in okrajna žaga na Britofu. Vsa ta podjetja, čeprav 100% izvršujejo plan, v vsem še zdaleč ne zadovoljujejo potrebe okraja, vsled tega, ker imajo obrati majhno zmogljivost ter bo treba misliti na razširitev. V osnutku je tudi građnja nove tovarne pohištva na Trati - kolodvor, ter tovarna montažnih hiš. Najboljše lokalno podjetje je pilarna „Triglav“, podjetje MLO-a Tržič.

Na področju komunalnega gospodarstva je na splošno opaziti mnogo več zanimanja kot v preteklih letih. Samo letos je bilo organiziranih 11 novih Remontnih podjetij, ki imajo nalogo, da vzdržujejo obstoječi stanovanjski sklad. V mesecu aprilu je bilo prebeljenih preko 200 hiš ter odstranjenih nad 2000 kubikov ruševin. Popravljeni so bili tudi razni vrtovi, s popravilom hiš pa se pridobilo 550 kvadratnih metrov stanovanjske površine. Poleg tega pa se gradijo tudi še novi stanovanjski objekti. Tako je bilo letos izdanih okrog 200 novih gradbenih dovoljenj za zidavo stanovanjskih hiš, 23 prosilem pa je odobren kredit za gradnjo družinskih hiš. Kredit za gradnje raznih javnih zgradb je izkorislen 50%.

Pregled stanja finančne v okraju je pokazal, da so planirani dohodki v I. polletju ustvarjeni s 107% dočim so bili izdatki izvršeni s 83%. Uspeh pri prvem izhaja največ iz dohodkov tržnega dobička raznih gospodarstev, dočim nasprotno zelo nezadovoljivo dotečajo dohodki od prebivalstva, kjer je več davčnih zaostankov pri kmetih.

Trgovina je klub raznim težavam izpolnila polletni plan 110% in to v ga-

(Nadaljevanje na drugi strani)

Z vpisom drugega ljudskega posojila utrjujemo našo nezavisnost in glasujemo za mir v svetu

(Nadaljevanje s prve strani)

Sedaj so k temu že živahno pristopili in uvedli tekmovanje po posameznih oddelekih. Sprejeli so že nad 300.000 dinarjev obvez. Sindikalna podružnica uslužbencev državnih ustanov na MLO Škofja Loka, ki šteje 28 članov pa je dosedaj podpisalo za 40.000 dinarjev obvez. Upravniki mestnih podjetij in poslovnic Mestnega magazina v Škofji Luki pa so se obvezali za vsoto 35.000 dinarjev, ki pa vsekakor še ni zadnjia.

Odbor AFŽ Škofja Loka, ki ima 11 članic, se je obvezal za 15.000 dinarjev, dočim je MO ZB, sprejel na množičnem sestanku za 34 članov 63.000 dinarjev obveznosti. Mladinski aktiv Škofje Loke, ki ima 25 članov pa se je obvezal za 19.000 dinarjev vpisa, kar je kar dosti, če pomislimo, da so ti vsi še vedno odvisni od pomoči svojih staršev.

Tudi izven Škofje Loke je močno zanimanje za vpis. Tako je med drugim kolektiv sindikalne podružnice lesnih delavcev (25 članov) sprejel obvez za 32.000 dinarjev.

Devetčlanski aktiv OF v Bukovici pa je sklenil vpisati 13.000 dinarjev. Med njimi bo tov. Vidic, učitelj vpisal 4000 dinarjev, tov. Mrak Jurij pismeno in oče več otrok, pa bo dal 2000 dinarjev.

Zadružniki v KDZ Lubnik pa se še do sedaj niso razgibali v tem vprašanju. Kaj je vzrok, da še do danes niso pristopili k temu, nam ni znano, vemo pa, da na zadnjem občnem zboru o tem sploh niso razpravljali, kar je vredno vsake graje.

Po dosedaj zbranih in objavljenih podatkih, bodo delovni ljudje v okraju Kranj - okolica vpisali nad 5 milijonov dinarjev ljudskega posojila. Mesto Tržič je samo dalo obvezo za 2 milijona dinarjev. Tu je pravo tekmovanje, tako v delovnih kolektivih, kakor na tleh mesta, kje bodo dosegli večji uspeh. Mnogo truda je vloženega v prepri-

čevanju posameznika, a dosežene uspehe sproti nazorno prikazujo na grafikih, ki so postavljeni v vseh tovarnah in podjetjih, kakor tudi v raznih četrtnih mesta. Vsekakor lahko trdimo, da je zanimanje za II. ljudsko posojilo vedno večje, čim bolj se bliža začetek vpisovanja. Končni uspeh pa je odvisen od tega, kje bodo politične priprave bolje izvršene.

ZAKAJ KRAJSKA MLADINA NI ODGOVORILA NA TEKMOVANJE, KI GA JI JE NAPOVEDALA MLADINA MARIBORA?

Plenum LMS Maribor je pred nedavnim sklenil, da napove mladini o stalih mest v Sloveniji tekmovanje v vpisovanju ljudskega posojila. Izdal je tekmovalne točke ter jih razposjal mlaodinskim organizacijam v Ljubljani, Celju, Kranju in Jesenicah. Tekmovanje je predvsem v tem, katera mlaodinska organizacija bo zajela v kampanjo vpisovanje ljudskega posojila največ mladine, članov in nečlanov in katera organizacija bo imela pri tem največje povprečje vpisa in sicer posamezno za delavsko, kmečko in dijaško mladino. Tekmovanje bo ocenjevala osrednja komisija v Ljubljani. K tekmovanju se je dosedaj odzvala le mestna mlaodinska organizacija v Celju, dočim od ostalih Maribor doslej še ni dobil odgovora.

Ko to čitamo v Mariborskem "Vestniku", se nehote vprašamo, zakaj mlaodina Kranja še do danes ni odgovorila na ta poziv. Kaj je res, da je delo v naši mlaodinski organizaciji tako šibko, da ne bi bila zmožna sprejeti tekmovale napovedi, ki je častna in koristna za nas vse. Malo več volje, razgibanosti in poguma naj pokaže mestni komite LMS v Kranju in s tem dokaže, da ima tudi Prešernovo mesto mlaodino, ki noče biti na zadnjem mestu. Še je čas, da se tudi mi udeležimo tega velikega tekmovanja!

Pred potekom prvih delovnih pogodb

Tekom tega meseca pretečejo prve delovne pogodbe sklenjene za dobo šestih mesecev. Mnoga podjetja so se na to dobo pripravila pravočasno, da ne bi bila s prevelikim odpadom delavcev ogrožena proizvodnja. Skoro v vseh večjih podjetjih je sklenilo precejšnje število delavcev pogodbe za dobo šestih mesecev, tako n. pr. v Predilnici Škofja Loka od 565 delavcev 331, v Predilnici in tkalnici Tržič od 1249 delavcev 426, v "Tiskanini" Kranj od 1553 delavcev 819, kar znači preko 50%. Že samo te številke nam povedo, da ne more biti nekaj v redu; ali je bila agitacija ob sklepanju delovnih pogodb slaba, ali pa delovni pogoji ne ustrezajo potrebam delavcev, da je tako veliko število teh podpisalo delovne pogodbe za tako kratko dobo.

Pred volitvami v delavske svete

Škofja Loka, 12. avgusta

Po vseh večjih podjetjih v Škofji Luki se širi močno zanimanje v zvezi z bližnjimi volitvami v delavske svete. Tako so v Gorenjski predilnici, Gradišu, LIO imeli že po dva množična sestanka, na katerih so se delavci seznavili s pomenom novega zakona o delavskih svetih in bližajočih se volitvah. Delovni kolektivi z zanimanjem sledijo tolmačenju ter o tem tudi mnogo razpravljajo.

PRIZNANJE NAJBOLJŠIM DELOVNIM KOLEKTIVOM

Zvezna vlada, Centralni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije in resorni ministri so podelili prehodne zastave in denarne nagrade v skupnem znesku 19 milijonov 16.000 din najzaslužnejšim kolektivom pri izpolnitvi plana za prvo polletje 1950. Že petič v teku petletnega plana so dobili najzaslužnejši delovni ljudje naše države visoka priznanja. Med temi najboljšimi kolektivi, ki prejmejo zastavo vlade FLRJ sta tudi tovarna za elektrotehnično in fino mehaniko "Iskra" in tekstilna tovarna "Inteks" iz Kranja. Prva prejmeta k temu še denarno nagrado 465.000 din., a druga 190.000 din.

Iz IX. zasedanja OLO-a Kranj-okolica

(Nadaljevanje s prve strani)

rantirani preskrbi 97%, v vezani trgovini 88% in prosti prodaji 121%. Največje težave so bile v kritju potreb prebivalstva v obrokih zvezne garantirane preskrbe, kjer je bilo za potrošnike v prvem polletju kritih le 90% potreb v žitaricah, oziroma moki, v maščobi 68 odstotkov, v mesu 64% in sladkorju 88 odstotkov. Kritje zagotovljene preskrbe z industrijskim blagom je bilo mnogo boljše in je polletni plan izpolnjen 140 odstotkov.

V poročilu je nadalje prikazna tudi kulturno-prosvetna dejavnost in šolski uspehi koncem šolskega leta, o čemer pa je naš list že podrobno poročal.

Na področju zdravstva in socialnega skrbstva so kljub pomanjkanju zdravstvenega osobja, doseženi prav lepi uspehi. Sanitarna inspekcia je pregledala 325 vzorcev raznih živil, od katerih je bilo 101 pokvarjenih. Zaradi te potvorbe je bilo 25 oseb kaznovanih z denarno kaznijo. Pri tem gre v glavnem za zalivanje mleka z vodo, čeprav je ta pojavi letos mnogo manjši od lanskoglavnega. V vsem okraju je izvršeno cepljenje otrok proti davici in tifusu, ki se ga je udeležilo 80% cepljenja obveznih otrok, dočim je bila udeležba pri cepljenju proti kozam 100%. Nadalje je bilo organiziranih več centrov za razdeljevanje MDF, kjer se deli suha hrana, mleko in maščobe. Posvetovalnico za matere in otroke pa je v letošnjem polletju obiskalo 4.666 mater, dočim laiki le 3.409. Med nezaščitenimi otroki je bilo razdeljeno nad 4 milijone 600 tisoč dinarjev vrednosti v obutvi in tekstilijah. V šolskih kuhinjah se je razdelilo 42 tisoč kg razne suhe hrane ter 4000 kom razne obleke in obutve. V dom za onemogle je sprejetih 20 novih socialno ogroženih ljudi. Uprava za socialno zavarovanje pa je v prvem polletju izplačala nad 18 milijonov dinarjev svojim članom.

Nato je tov. Babič imel še poročilo o reorganizaciji organov državne uprave ter nakazal naloge ljudske oblasti v borbi za pravilno izvršitev vsestranskih dolžnosti.

ZIVAHNA IN PLODNA DISKUSIJA JE MNOGO PRISPEVALA K PRAVILNO POSTAVLJENIM DELOVNIM SKLEPOM

Po poročilih se je razvilo živahnino in plodno razpravljanje članov OLO-a. V skoraj 4 urni diskusiji so odborniki temeljito obdelali številna vprašanja iz vseh področij svojega dela in pozdravili predvsem borbo za decentralizacijo. Dosedaj so se delale napake in bile velike pomanjkljivosti, ker se je vse diktiralo iz središča, kjer večkrat ni bil pravi vpogled v dejansko stanje zmogljivosti posameznih KLO-jev. Tako so med drugim pri Sv. Ani dobili predpis za setev koruze ter nekih žitaric, kjer za to niso plodna tla. Dosti govora in kritike je bilo na račun mlatilniške merice, katero izkorisčajo veliki kmetje, ker imajo vse svoje mlatilnice ter se tako tej lahko izognejo. Breme tega pada tako na male kmete, ki potem upravičeno smatrajo to dajatev kot nekakšno "desetino". Ta stvar se mora pravilno urediti tako, da ne bo povzročala škodo tistim, ki že itak največ prispevajo k graditvi socializma. Premalo pa se je letos delalo za ustanavljanje novih kmetijskih delovnih zadrug, kakor tudi za utrditev že obstoječih ter okrepitev zadružnih ekonomij. Govorili so tudi o odkupu žita, nepravilnostih posameznih zadružnih KLO-jev, ki krijejo utaje, o pomanjkanju sena zaradi suše ter ukrepov, da se pravočasno zagotovi krmska baza, da ne bi trpel stalež živine. Prava kritika napak, ki jih je zakril tudi IO OLO, je sprožila vrsto predlogov in sklepov, ki bodo izboljšali delo ljudske oblasti.

Sprejeti so delovni sklepi:

1. Okrajni IO sprejema sklep, da bodo letos plani setve pravočasno in količinsko razdeljeni KLO-jem. Vsi odborniki pa se obvezujejo, da bodo s KLO tesno sodelovali ter skrbeli, da bodo plani predelani na zborih volivev in pravilno razdeljeni na posamezna gospodarstva.

2. Vsi zasebni in zadružni pridelevalci oljne repice, kateri iz malomarnosti ali špekulativnih nagibov niso oddali semena oljne repice, morajo to nadoknaditi v drugih maščobah v razmerju, ki odgovarja maščobi oljne repice.

3. Istočasno pa se zadolži IO, da pravočasno preskrbi v okviru možnosti potreben količine gnojil in kvalitetnega semena za novo setev oljne repice.

4. Zaostri ti je potrebno vprašanje od kupov. IO mora izvesti potrebne organizacijske ukrepe v samem upravnem aparatu, kakor v odkupnem podjetju, da bodo vsi plani pravilno izpolnjeni. Obenem je treba ukreniti vse potrebno za pravilno organizacijo odkupa krompirja in koruze. Proti špekulantom nastrjenim kmetom in zadružnikom se mora podzemati najostrejše ukrepe, posebno pri mleku in artiklih, ki se ne odkupujejo obvezno.

5. Izvršni odbor se pooblasti, da pri merodajnih organih posreduje v pogledu mlatilniške merice, tako da se bo ta zadeva urenila v skladu z razmerami na našem terenu.

6. Sprejme se sklep, da se vložijo vse sile za utrditev obstoječih KDZ, pri čemer je pa treba energično očistiti KDZ vseh tistih elementov, ki s svojim delom razbijajo enotnost in boljšo gospodarsko dejavnost zadrug.

Istočasno se morajo vsi odborniki truditi za ustanavljanje novih zadrug in zadružnih ekonomij na prostovoljni podlagi.

7. Radi slabe zadovoljstve letosnih tržnih potreb po povrtninah in sadju se zadolži IO, da takoj ukrene vse potrebno v svrhu zagotovitve zadostne količine povrtnin v bodočem gospodarskem letu.

8. OLO bo vpisal skupno 150.000 dinarjev ljudskega posojila. Obenem pa se odborniki obvezujejo, da bodo intenzivno delali vsak na svojem terenu za to, da bo uspeh vpisa ljudskega posojila zlasti na deželi najboljši.

9. Za vse podrobnejše predloge se pooblasti IO, da jih prouči in izvede ustrezne ukrepe za njihovo izvršitev. Na prihodnjem zasedanju pa bo poročal o storjenem delu.

DRUGO LJUDSKO POSOJILLO DVIGA VREDNOST DENARJA

Odborniki OLO-a so sklenili, da bodo vpisali za drugo ljudsko posojilo 150 tisoč dinarjev in pomagali krajevnim komisijam, da bodo predvsem na vasi zajele čim več kmetov k vpisu. Za predsednika OLO-ja je bil soglasno izvoljen sekretar OK KPS tov. Molek Jože, za predsednika okrajnega izvršnega ljudskega odbora tov. Babič Andrej, a za tajnika OILO Miklavčič Ivo. Prav tako so imenovali tudi nove predsednike raznih komisij, ker so starci razrešeni zaradi razdelitve mesta na dva okraja. Na koncu so prečitali in izglasovali tudi odloke za delno preusmeritev podjetij, ki se tičejo Prehrane, Okrajnega magazina in Vina — Riva s sedežem v Kranju. Ustanovljeno je novo Okrajno odkupno podjetje iz petih bivših republiških podjetij za razne odkupe. Svojih dolžnosti je bilo razrešenih tudi 5 porotnikov okrajnega ljudskega sodišča, zaradi službene premestitve in izvoljenih je 11 novih. Prav tako je razrešen dolžnosti dr. Grobelnik in na njegovo mesto izvoljen stalni sodnik tov. Misjak.

Zaključno besedo na tem zasedanju je imel tov. Molek Jože, okrajni sekretar KPS za Kranj - okolico, ki je kritično razmotril poročanje na današnjem zasedanju ter politično nakazal pravilno pot, ki jo hodi naša Partija v teh velikih dneh svetovnih dogajanj, ker pomaga ne samo krepkemu dvigu graditve socialističnega društva, temveč tudi v svetu krepi napredne demokratične sile za ohranitev miru in spoštovanja pravic ter samoodločbe malih narodov.

Z NOVIM POSOJILOM KREPIMO NAŠE GOSPODARSTVO IN PRISPEVAMO K DVIGU KMETIJSKE PROIZVODNJE

Sem in tja PO ŠIRNEM SVETU

Položaj na korejskem bojišču se po sedmem tednu vojne ni bistveno spremenil. Težišče operacij je kot smo predvideli na skrajnem jugovzhodnem kotu Korejskega polotoka. Na tem bojišču so se formirale tri izrazita bojišča operacij. Na južnem bojišču na področju Čindžu-Masau, kjer so ameriške sile v preteklem tednu imele še nekaj uspeha v ofenzivnih akcijah, se je položaj nenačno poslabšal in postal nevaren zaradi velikih vdorov severokorejskih čet in gverilcev, ki napadajo iz zaledja enote poljskega topništva, katere podpirajo ameriško ofenzivo na tem delu fronte. Tako je neka severokorejska enota, ki je vdrla v zaledje vzhodno od Čindžu, odrezala ameriški peti polk in obkolila dve bateriji ameriškega topništva. Na centralnem bojišču, na reki Nakdong, pa se je položaj ameriških čet občutno poslabšal, ker so si severokorejci močno utrdili mostiča in njih glavne sile že napadajo Tegu, začasno prestolico južnokorejske vlade. Na vzhodnem bojišču so ameriške in južnokorejske čete izpraznile pomembno pristanišče Pehang in moderno letališče nedaleč od tega mesta, ki so ga zgradili Japonci med drugo svetovno vojno. Po vseh zadnjih poročilih izvajajo severokorejske sile močan pritisk na vsej dolžini fronte, ki je nevaren za obstoj obrambne linije ameriških in južnokorejskih čet. Prihodnji teden bo v tem sigurno odločen.

V ZDA vrše mobilizacijo nižjih rezervnih oficirjev, ki jih bodo vpoklicali okrog 8000. Njihova obvezna aktivna služba bo trajala 21 mesecov. Hkrati bo mobiliziranih 1582 vojaških zdravnikov, zobarjev, veterinarjev in drugega medicinskega posobja.

Belgia bo povečala svoj državni proračun za 5 milijard frankov, da bo lahko „kos vedno večji vojni nevarnosti.“ Tako je izjavil dosedanji predsednik vlade Duvieusart. Preteklo sredo pa je belgijska skupščina odobrila zakon o prenosu kraljeve oblasti na princa Balduin.

V Strassburgu zaseda Evropski svet. Neki govornik je pred dnevi izjavil, da so razprave v tem svetu nepotrebne, ker nimajo vpliva na politiko posameznih držav.

Italijanski sindikati napovedujejo za prihodnji mesec velikopotezno akcijo v kateri bo sodelovalo 3 milijone italijanskih delavcev, če se ne ugodli delavskim zahtevam po dvigu življenjskega standarda.

Bolgarska policija goni v internacijo prebivalstvo ob jugoslovansko-bolgarski meji, kjer je premočen vpliv o jugoslovanski stvarnosti.

Henry Wallace je podal ostavko na predsedniško mesto ameriške progresivne stranke, ker je ista prišla pod vpliv kominforma.

Karl Čapek

Pasja zgoda

Dokler je voz mojega deda, mlinarja prevažal kruh v okoliške vasi in lepo zrnje nazaj v mlin, je skoraj vsak poznal cuka; seveda, to je cukek, bi slišali, ki sedi navadno na kozlu poleg starega Friča in se drži kot bi on vodil vprego; in če gre v kreber malo počasneje, začne lajati; takoj se kolesa hitreje vrte, Frič pokra z bičem in Liza in Lojza, oba konja mojega deda poprimate; malo kasneje že zdrdra voz slovensko v vas in širi nepotvorjen čudovit duh po božjem daru. Tako se je cukek vozil po vsej fari. Da, svoje čase še ni bilo teh blaznih avtomobilov; tedaj je vse vozilo počasi, v redu, in tako, da je bilo slišati. Noben šofer ne zna tako imenitno pokati z bičem kakor rajniki Frič, bog mu daj dobro na onem svetu, in tako laskati konjem, kakor je on znal, in noben pameten cukek ne sedi poleg šoferja, ne kočijaži, ne laja, ne straši, nič. Avto samo švigne mimo in smrdi, pa ga od samega prahu ne vidis več. Da, cukek je bolje vozil; že pole preje so ljudje napenjali ušesa, vili nosove in si rekli: „Aa! Že so veleni, da je kruh na poti k njim, in postavili so se na vrata, da bi voščili dobro ute. In že ropota dedov voz, Frič mla-

ska z jezikom, cucek laja na kozlu in naenkrat skoči Lizi na hrbot, hop! To je bil pravi hrbot, bog ga blagoslovi, širok kakor miza, širje ljudje bi lahko na njem jedli; in cukek pleše po Lizinem hrbotu, teka od komata do repa in od repa do komata in si skoro pretegne gobec od samega veselja: haf, haf, otroci, Liza in Lojza, hura! In otroci debelo gledajo; vsak dan pride kruh in vedno slovesno, bogve, da je res, kakor da bi se sam cesar pripeljal. Kakor rečeno, takoj imenitno se že dolgo ne vozi več kakor za časa cuka.

In kako je znal lajati cukek, kot bi iz pištole streljal! Proč, na desno, da vse gosi splašeno odgovarjajo in se šele na loki ustavijo; in proč na levo, da vsi golobi v vasi odlete in krožijo nad strehami; tako močno je znal ta šmentani cukek lajati in čudno, da mu ni odletel rep, ko je tako mahal z njim od samega veselja, da je spet povzročil strah in trepet. No, da, saj je imel tudi vzrok, da je bil ponosen, kajti tako močnega glasu nima niti vsak poslanec.

In vendar je bil čas, ko cukek ni skoraj nič lajal, čeprav je bil že odrasel in je imel take zobe, da je zgrizel dedove škornje. Zato pa morate vedeti, kako je prišel ded do cuka oziroma cukek do deda.

Nekoč se je ded iz gostilne vračal domov in ker je bila že tema, on pa

Kako je s preskrbo drv v Kranju

Med važne življenjske potrebščine spada brez dvoma tudi kurjava. Borba za preskrbo s kurivom dosega v mesecih avgustu in septembru svoj višek. Pri tem gre za vsako poleno, za vsak meter drv, ki se pripravi in to ni niti malo lahko. V pisarni pa preko vsega dneva brni telefon le: „drv, drv“. Poizvedujejo posamezniki in delovni kolektivi se pritožujejo, da lani niso dobili drv.

Kako pa je letos? Kako bomo prišli do drv? Delovni kolektivi, ki vedo, da brez dela ni mogoče dobiti drv, so že izvedli sečnjo in spravilo lesa, in pristopili tudi k razdelitvi tega. So pa tudi še taki kolektivi, ki računajo na srečo. Ti menijo, da so drva na razpolago in da je za to odveč vsako delo, čeprav jih je OSS pravočasno opozoril na prostovoljno akcijo pri preskrbi drv. Dobili so tudi tozadenva navodila, a kaj hočete, ko pa se tako malo zanimajo za svoje člane.

Kako težko gre na terenu delo, bomo skušali na kratko opisati. Vsako podjetje s kurivom je dobito plan, ki določa koliko drv naj odkupi od posameznih kmetijskih zadrug in privatnikov. Le-ti pa kaj neradi izvršujejo sprejetje obveznosti, češ da jim primanjkuje delovne sile. Tako je med drugim KZ Cerkle dobila zadolžitev, da dobavi drva že v drugem tromesečju tega leta, a tega ni izvršila. Njihov manipulant pravi, da letos ni mogoče priti do drv, ker baje leže posekana v mrtvem pasu. Pravi, da bodo drva lahko dobavili še drugo leto. V lanskem letu je bil isti izgovor, da pa le ni. Potrošniki in ustanove pa rabijo drva to zimo in mislimo, da ne bo odveč, da to izpredi tudi KZ Cerkle. Pa tudi druge zadruge imajo vedno velik zaostanek v dobavi kuriva, tako n. pr. KZ Žabnica,

Besnica, Javorje, Trstenik in Davča. Zgornja Luša pa dobavlja drva zelo slabe kvalitete, dočim je KZ Besnica drva, ki je pripravila za ustanove in potrošnike v Kranju, razdelila med take vaščane, ki stanujejo skoraj sredi gozda in bi si jih prav lahko pripravili sami. Tako je šlo v nič nad 200 prim drv. Tudi nekateri Kranjčani, ki imajo svoje gozdove na tem področju in so za oddajo dobili odločbe, so se temu pozivu še kaj malo odzvali.

Posamezniki in delovni kolektivi mesta, ki še niso zagotovili drv za to leto, naj se prijavijo k prostovoljnemu delu „Kuriv“ Kranj, ki bo potem dobavo drv preskrbelo. Vsakomur je znano, da imajo nekatere kmečko-delovne zadruge res težave vsled pomanjkanja delovne sile, zato je želeti, da se javi čim več prostovoljev za katerokoli delo pri nabavljanju drv. S tem naj se ne čaka, ker vsaka ura je dragocena in bo pravilno izkorisčena mnogo pripomogla k preskrbi s tem tako važnim življenjskim artiklom.

In še nekaj glede premoga: kontingenčni premoga za Kranj je določen iz rudnikov Ilirska Bistrica, Velenje, manjše količine pa iz drugih rudnikov: Končina in Kočevje. Premog se prav tako kot drva deli na nakaznice. V kolikor pa je na razpolago, se prodaja potrošnikom direktno. Deli se deloma iz Ilirske Bistrice in deloma iz Velenja. V mesecu juliju ga je bilo na razpolago zelo veliko, dočim je trenutno zanj pomanjkanje.

Zamanje je v prosti prodaji, le da ga občutno primanjkuje.

Pri preskrbi s kurivom je želeti, da sodeluje delovno ljudstvo v kolikor le more, kajti želja je, da bi bili s kurivom preskrbljeni vsi v zadostni meri.

Odkup žita je doslej izpolnjen le 60% — KDZ še niso izpolnile svoje obveznosti, čeprav so bile lani med prvimi

Kranj, 15. avgusta

Ze koncem prejšnjega meseca je v okraju Kranj-okočika kot v mestu samem začel odkup žita. Čeprav je znižana obveza skoraj za polovico oddaje zaradi toče, ki je tu divjala in pustošila kar trikrat, ne poteka odkup povsem zadovoljivo. Dozdaj so s tem pohiteli le mali in srednji kmetje in nekateri večji posestniki ter oddali skupno nekaj nad 60% na novo ugotovljene oddaje žit. Temu je do neke mere krivo tudi bivše republiško podjetje za odkup poljskih pridelkov, ki je uganjalo samovoljno na terenu s tem, da je zniževalo kmetovalcem odkup belih žit tako, da je direktor tega bivšega podjetja Hladnik Nace, vzet na odgovornost. Kljub vsemu temu pa bi bil lahko rezultat odkupa že mnogo boljši, da tokrat niso zatajile

KDZ, ki do danes še niso oddale ničesar, čeprav so lani bile med prvimi oddajalcji. Na današnji okrajni konferenci predsednikov KDZ so razpravljali tudi po tem vprašanju in pri tem se je izkazalo, da so naše zadruge povsem zatajile in zavzele oportunistično stališče, češ, suša je bila, pridelek je slab itd. Na drugi strani pa se je ugotovilo, ko so na primer v Vogljah trdili, da je haenos žita le 12 centov, da so na ohišnicah lahko dosegli od 18 do 20 centov in več, kar da vedeti kako so kje delali za skupnost. Seveda bodo zdaj moralni pohititi, da nadomestijo zamujeno in izpolnijo obvezne oddaje žit, kakor je predvideno do 20. t. m. S tem izgleda, pa se bo tudi okraj Kranj - okolina močno približal 100% izpolnitvi predpisanega odkupa žitaric.

veselo razpoložen, si je pel med potjo, mogoče pa tudi zaradi tega, da bi preganjal zle duhove. Nenadoma je v temi zgubil pravo melodijo in obstal, da jo poišče. In ko jo tako išče, sliši na tleh pri svojih nogah neko cviljenje, cmerjanje in stokanje; prekrija se in tina po tleh, kaj neki bi to bilo. Tedaj je začutil kosmat, topel klobčič, mehak kot žamet; in komaj ga je vzel v roko, je nehal cviliti in pričel lizati njegov prst, kot da bi bil iz medu.

„To si moram ogledati,“ si misli ded in ga odnese s seboj domov v milin. Stara mati, revica, je čakala na deda, da bi mu rekla temeljito „lahko noč“, toda še preden je prišla do prave besede, je dejal ded: „Poglej, Lenka, kaj sem Ti prinesel!“ Stara mati je pričigala luč — in glejte, to je bil psiček, o sv. Jožef!, psiček še slep in rumen kakor olupljen oreh.

„No, kaj takega,“ se je začudil ded, „toda psiček, čigav si prav za prav?“ Psiček seveda ni nič odgovoril, tresel se je na mizi kot kupček nesreče in žalostno cvill; in kot bi mignil, je nastala mala luža pod njim in postajala vedno večja kot slaba vest.

„Karl, Karl,“ je stara mati resno zmagala z glavo, „kje si pustil pamet?“ „Kdo bo grel psička, da ne pogine od mraza?“ Kaj še, kdo bo dedu ugovarjal! Vzel je psička in ga nesel naravnost v hlev, da, tam je bilo toplo, ker sta ga greli Liza in Lojza. Konja sta že spala, ko pa je vstopil ded, sta, dvignila glavi in ga pogledala s svojimi dobrimi, razumnimi očmi.

„Liza, Lojza“, je dejal ded, „da kaj žalega ne napravita temu psičku! Vama ga izročim v varstvo.“ In položil je nato malega cuka v slamo. Liza je povohala čudno bitje in ko je čutila na njem dobre roke gospodarjeve, je zapetala Lojzi: „Ta je najin.“

Tako je mall cukek rastel v hlevu, sesal iz sise, ki jo je iz platna napravil ded, dokler ni odpril oči, da je mogel sam pliti mleko iz skodelice. Toplo mu je bilo kakor pri materi in kmalu je postal pravi, neumni cukek, ki niti ne ve, kje ima zadnjico, na katero naj bi sedel, pa se postavi na glavo in se postavi še čudi, da to ni prav; ne ve, kaj

Drobne in važne vesti

OD VSEPOVSOD

V Svetozaru (Srbija) gradijo tovarno kablov, a v Skradinu (Dalmacija) veliko tovarno akumulatorjev, kar bo vse velikega pomena za elektrifikacijo naše države.

Racionalizatorji in novatorji v kovinski in elektroindustriji Slovenije so prihranili državi okrog 30 milijonov dinarjev.

V Nišu je v gradnji velika tovarna radijskih in rentgenskih aparativ. Tovarna bo potrebovala mnogo svetilnega plina pri proizvodnji elektronik. V ta namen je zgrajena tudi plinarna.

V ješeniški železarni je bilo v osmih mesecih proglašenih 1.622 udarnikov.

V Voivodinski vasi Molu bo zadružnik kmečko-delovne zadruge „Bratstvo in enotnosti“ Andrija Bukelič vpisal 100 tisoč dinarjev ljudskega posojila.

V ameriški državi Washington grade največjo radio-oddajno postajo na svetu. Oddajala bo z jakostjo 1000 kilovatov. Dosedaj je bila največja 500 kilovatna postaja v Moskvi. Novo postajo v Ameriki grade na obali Tihega Oceana.

Zolčne razprave so na dnevnom redu že ves mesec v Varnostnem svetu, od kar temu predstuje sovjetski predstavnik Jakob Malik. V glavnem se dosedaj še niso mogli zediniti kakšen naj bi bil dnevni red, kajti delegata SZ in ZDA se za zdaj le medsebojno obtožujeta, kdo je kriv izbruhu vojne na Koreji.

V ŽIREH BO USTANOVljENA GASILSKA ŠOLA

Ziri, 8. avgusta — Na iniciativo gasilskega sveta LRS se bo v Žireh ustanovila gasilska šola za vso Slovenijo. V tamkajšnjem gasilskem domu bo imela učne prostore. Šola bo pričela z delom že začetkom oktobra. Tečaj, v katerih se bodo vzbogali člani prostovoljnih gasilskih društev in industrijskih gasilcev in sicer teoretično in praktično strokovno, da bodo kos nalogam, ki jih zadaja naraščajoča industrializacija naše dežele. Šola bo stalna vsaj tako dolgo, dokler ne bo iz vseh čet Sloveniaje vsaj po eden gasilc dokončal ta tečaj.

KLO v Žireh je pokazal pri tem veliko razumevanje in v vsem pomaga domaćim gasilcem pri pripravljalnih delih. Dal jim je na razpolago tudi nedovršeno hišo v Osojnici, ki se sedaj dokončuje in bo služila za stanovanje instrukturjem te nove šole.

Poleg gasilnega doma je pripravljen tudi dovolj velik prostor za praktične vežbe in športno delo. Množične organizacije in gasilci, pomagajo s prostovoljnim delom, da se prostori čim prej urede. Veliko razumevanje za strokovno vlogo gasilcev je pokazalo tudi gasilsko društvo iz Škofje Loke, ki je prvo nedeljo po objavi, da se bo ustanovila šola, prihitelo s svojimi člani v Žiri, da pomaga s prostovoljnim delom čim prej uresničiti to zamisel.

je dejal, „pogrej mleko in prinesi žemljo.“ Stara mati je vse pripravila, ded je sredico žemlje namočil v mleko, zavil v konec žepnega robca in napravil siso, da jo je psiček sesal, dokler se mu trebušček ni napel kot boben.

„Karl, Karl,“ je stara mati zopet zmagala z glavo, „kje si pustil pamet?“ „Kdo bo grel psička, da ne pogine od mraza?“ Kaj še, kdo bo dedu ugovarjal! Vzel je psička in ga nesel naravnost v hlev, da, tam je bilo toplo, ker sta ga greli Liza in Lojza. Konja sta že spala, ko pa je vstopil ded, sta, dvignila glavi in ga pogledala s svojimi dobrimi, razumnimi očmi.

„Liza, Lojza“, je dejal ded, „da kaj žalega ne napravita temu psičku! Vama ga izročim v varstvo.“ In položil je nato malega cuka v sl

